

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Сьогодні цифрові технології змінюють операційну модель управління підприємством, підвищують рентабельність та визначають нові можливості на ринку. Роботизація та штучна інтелектуалізація праці поступово стають економічно ефективною альтернативою людській праці в різних галузях економіки.

Так, якщо у 2020 році співвідношення людиногодин та машиногодин становило, відповідно, 71% та 29%, то за прогнозами експертів WEF до 2030 року це співвідношення становитиме 48% людиногодин проти 52% машиногодин. Автоматизація та штучний інтелект дозволяють відмовитися від людської праці там, де потрібне рутинне проходження алгоритмів або посередництво між системами. Проте скорочення робочих місць – це не єдиний наслідок розвитку технологій, з яким стикаються компанії у своїй кадровій політиці. У рамках традиційних професій стрімко розширюється набір завдань, пов'язаних із реаліями світу цифрових технологій: робота з великими даними, онлайн-комунікація, програмування, розробка сайтів та програм. У свою чергу, нові завдання призводять до формування абсолютно нових позицій. Очікується, що до 2030 року розвиток технологій призведе до зникнення понад 75 мільйонів робочих місць у всьому світі, при цьому буде створено понад 130 мільйонів нових. Нові позиції безпосередньо пов'язані з безперервними технологічними змінами. Вони вимагають від працівників нових компетенцій, яких робоча сила, що звільняється машинами, не має. Наприклад, на вирішення нестандартних завдань чи завдань аналізу великих масивів даних.

Зростання продуктивності під впливом автоматизації може змінюватись в залежності від галузі. Наприклад, у сфері обробки даних до 2030 року буде автоматизовано 62% всіх процесів, а в галузі прийняття управлінських рішень – лише 19%. Якщо розглядати окремі сектори ринку, то, на думку експертів, сектор готельного та ресторанного бізнесу вважається найуразливішим для роботизації – близько 75 % процесів там можна автоматизувати. У видобутку з корисними копалинами 63 % процесів підлягає автоматизації. Більше того, багато бізнес-процесів можна оптимізувати за допомогою штучного інтелекту.

Технологічні розробки з використанням штучного інтелекту стають дедалі доступнішими, вони дозволяють оптимізувати витрати,

використовувати цілеспрямованіший та індивідуальніший підхід до клієнтів, мінімізувати ризики.

В результаті розрив між потребами бізнесу та кваліфікацією наявної робочої сили стає ключовим викликом для компаній. У той самий час слід зазначити потенціал розширення людської праці машинним, коли технології не замінюють, а доповнюють працю людини. Якщо машина бере на себе рутинні процеси, то у працівника з'являються ресурси для прояву суто людських якостей, що підвищують продуктивність та конкурентоспроможність компанії: креативності, аналітичного мислення, комунікативних навичок. Незважаючи на очевидні переваги використання штучного інтелекту в бізнесі, далеко не всі компанії виробили стратегію по роботі з ним. Лише одна компанія з п'яти вже включила штучний інтелект у свої плани чи процеси. Однією з основних складнощів впровадження штучного інтелекту є залучення та розвиток фахівців, які могли б з ним працювати. При цьому компаніям потрібно чітко розуміти, на що штучна інтелектуалізація може вплинути, підвищивши ефективність та мінімізувавши витрати ресурсів, а на що ні.

Високий рівень цифровізації у світі є синонімом конкурентоспроможності і перспективності, як компаній і галузей, так і національної економіки загалом. В даний час для вимірювання цифровізації використовується індикатор - коефіцієнт цифровізації (DQ) - Digital Quotient, який містить чотири субіндекси: стратегію, цифрову культуру, компетенції та організаційну модель.

На сучасних підприємствах людський капітал розглядається як основна конкурентна перевага та важлива частина бізнес-стратегії. Але слід зазначити, що найчастіше в компаніях відсутня стратегія цифрового розвитку людського капіталу. Розуміння того, що людський капітал є ключовим фактором конкурентоспроможності національної цифрової економіки, актуалізує дослідження у цьому напрямі.